

ALCATRAZ
- VERZUS -
DIABOLSKÍ KNIHOVNÍCI

PRVÝ DIEL DOBRODRUŽNEJ FANTASY
OD KULTOVÉHO AUTORA!

**BRANDON
SANDERSON**

ILUSTROVALA HAYLEY LAZO

ALCATRAZ

VERZUS

**diabolští
knihovníci**

BRANDON SANDERSON

je autorom týchto kníh:

séria *Ritmatik*

RITMATIK

séria *Pomstitelia*

METALURG

PYRO

KATASTROFA

séria *Medzi hviezdami*

KADETI

séria *Alcatraz verzus diabolskí knihovníci*

ALCATRAZ VERZUS DIABOLSKÍ KNIHOVNÍCI

ALCATRAZ

VERZUS

**diabolskí
knihovníci**

BRANDON SANDERSON

Ilustrácie
HAYLEY LAZO

slovar

Copyright © 2007 by Dragonsteel Entertainment, LLC
Illustrations copyright © 2016 by Dragonsteel Entertainment, LLC
Illustrations by Hayley Lazo
Translation © Milica Nováková 2023
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2023

ISBN 978-80-566-5838-3

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Z anglického originálu

Brandon Sanderson: Alcatraz vs. The Evil Librarians,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Tom Doherty Associates,

LLC, New York, preložila Milica Nováková.

Zodpovedná redaktorka Dáša Jajcayová

Editorka Dana Brežňanová

Vydalo Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava v roku 2023.

Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.sk

*Pre môjho otca Winna Sandersona,
ktorý mi kupoval knihy*

Predhovor autora

Nie som dobrý človek.

Och, áno, viem, čo o mne hovoria príbehy. Nazývajú ma v nich okulátor dramatus, hrdina, záchranca dvanástich kráľovstiev... Všetko sú to však len legendy a chýry. Niektoré iba prehávajú, mnohé vyslovene klamú. Skutočnosť ani zďaleka nie je taká pôsobivá.

Keď za mnou prišiel pán Bagsworth a navrhol, aby som napísal svoj životopis, vôbec sa mi do toho nechcelo. Neskôr som si však uvedomil, že by to bola dokonalá príležitosť všetko vysvetliť.

Ak tomu správne rozumiem, táto kniha vyjde súčasne v Slobodných kráľovstvách aj vo Vnútornej Knihárii. To ma stavia pred istý problém – že budem musieť príbeh napísať tak, aby bol zrozumiteľný pre obyvateľov oboch častí sveta. Tí v Slobodných kráľovstvách možno nebudú poznať veci ako bazuka, kufríky či strelné zbrane. Na druhej strane, pre tých v Knihárii – alebo v Tíšine, ako ju často volajú – budú novinkou napríklad okulátori, krištíni a komplexnosť sprisahania knihovníkov.

Tým z vás, ktorí obývate Slobodné kráľovstvá, odporúčam, aby ste si pohľadali nejakú encyklopédiu alebo slovník – existuje široký výber –, kde nájdete vysvetlenie nezrozumiteľných výrazov. Napokon, táto kniha u vás vyjde ako životopis, takže nie je mojou úlohou poučať vás o divných strojoch a zastaraných zbraniach Knihárie. Mojm cieľom je oboznámiť vás s pravdou o mne a dokázať, že nie som hrdina, za ktorého ma všetci pokladajú.

• Predhovor autora •

VTíšine – v krajinách ako USA, Kanada či Anglicko, ktoré ovládajú knihovníci – táto kniha vyjde ako fantasy. Nedajte sa oklamať! Toto nie je vymyslený príbeh a moje meno nie je Brandon Sanderson. Jedno aj druhé sú len klamstvá, čo majú knihu utajiť pred agentmi Knihárie. No aj napriek týmto opatreniam sa domnievam, že ju knihovníci objavia a zakážu. V takom prípade sa agenti našich Slobodných kráľovstiev budú musieť prešmyknúť do knižníc a kníhkupectiev a potajomky ju povykladať na police. Máte obrovské šťastie, že ste natrafili na jeden z týchto tajne prepašovaných výtlačkov.

Viem, že vám z Tíšiny sa udalosti môjho života budú zdať úžasné a záhadné. Budem sa vám ich snažiť vysvetliť najlepšie, ako viem, ale, prosím, pamätajte, že nemám v úmysle byť zdrojom zábavy. Mojm cieľom je otvoriť vám oči a odhaliť pravdu.

Uvedomujem si, že v jednom aj druhom svete týmto typom literatúry získam len pramálo priateľov. Ľudí nikdy neteší, keď zistia, že veria nesprávnym veciam.

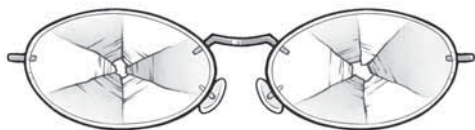
Je to však moja povinnosť. Toto je môj príbeh – príbeh sebeckého, zatrateniahodného blázna.

Príbeh zbabelca.

Kapitola

1

A tak som tam ležal priviazaný k oltáru zo zastaraných encyklopédií a čakal, kedy ma rád diabolských knihovníkov obetuje temným silám.

Asi si viete predstaviť, že v takej situácii to s človekom celkom zamáva. Nebezpečenstvo vyvolá vcelku zvláštne reakcie – vlastne, človek často premýšľa nad svojím životom. Ak ste ešte nič také nezažili, tak mi jednoducho musíte uveriť. No na druhej strane, ak ste sa v takej situácii už ocitli, pravdepodobne ste mŕtvi a nie je veľká šanca, že si toto prečítate.

Mňa blížiaci sa smrť prinútila myslieť na rodičov. Bolo to zvláštne, keďže som s nimi nežil. Úprimne, až do trinástich rokov som o svojich rodičoch vedel len jedno: mali veľmi divný zmysel pre humor.

Prečo to hovorím? Nuž, viete, rodičia mi dali meno Al. Väčšinou je to skratka mena Albert, čo je fajn. Zrejme ste

už stretli jedného či dvoch Albertov a je šanca, že to boli práma chlapíci. A ak aj neboli, určite za to nemohlo meno.

Ja sa však nevolám Albert.

Al by mohlo byť skrátene Alexander. Ani to by mi neprekážalo, je to vznešené meno. Znie tak trochu kráľovsky.

No nevolám sa ani Alexander.

Som si istý, že vám napadajú aj ďalšie mená, ktoré by sa dali skrátiť na Al. Alfonso znie príjemne. Aj Alan by bol prijateľný. A Alfred tiež – hoci nemám chuť stať sa komorníkom.

Ale nevolám sa ani Alfonso, Alan či Alfred. Ani Alejandro, Alton, Aldris a Alonzo.

Volám sa Alcatraz. Alcatraz Smedry. Viem, na niektorých obyvateľov Slobodných kráľovstiev moje meno urobilo poriadny dojem. To je síce pekné, ale ja som vyrástol v Tíšine – v Spojených štátoch. Nevedel som nič o okulátoroch a podobne, no zato som vedel o väzeniach.

Preto som si myslel, že naši *museli* mať zvrátený zmysel pre humor. Prečo inak by pomenovali svoje dieťa po najznámejšom väzení v dejinách Spojených štátov?

Na trináste narodeniny sa mi potvrdilo, že mama s ocom boli naozaj krutí. V ten deň som poštou dostal celé svoje dedičstvo.

Bolo to vrečko piesku.

Stál som pri dverách, hľadel na balíček vo svojich rukách a mračil sa za odchádzajúcim poštárom. Balíček vyzeral staro – šnúrky boli rozstrapkané, hnedý papier ošúcha-

• Alcatraz verzus diabolskí knihovníci •

ný a vyblednutý. Keď som ho otvoril, našiel som škatuľku s krátkym odkazom.

Alcatraz,

všetko najlepšie k trinástym narodeninám!

Tu je tvoje dedičstvo, ako sme ti slúbili.

S láskou mama a ocko

Pod odkazom bolo vrečko, veľké asi ako moja päst, plné obyčajného piesku z pláže.

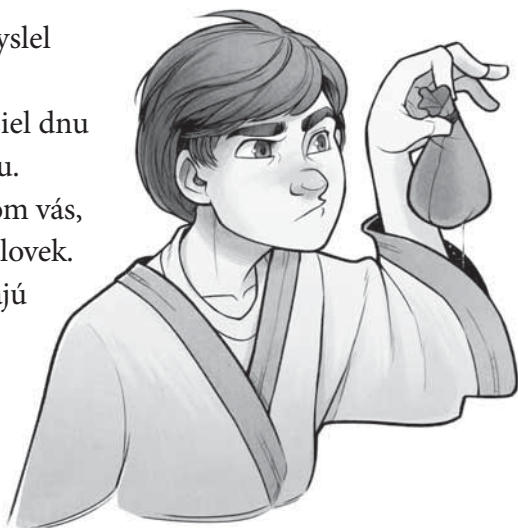
Najprv mi napadlo, že je to len vtip. Vy by ste si určite pomysleli to isté. Jedna vec ma však zarazila. Položil som balíček a vyhladil pokrčený baliaci papier.

Okraj papiera bol počmáraný, ako keď sa niekto pokúša rozpísať pero, a nápis na prednej strane bol starý a vyblednutý – miestami ledva čitateľný –, ale aj tak hlásal moju presnú adresu. Adresu, na ktorej som býval sotva osem mesiacov.

Nemožné, pomyslel som si.

Potom som vošiel dnu a podpálil kuchyňu.

Upozorňoval som vás, že nie som dobrý človek. Tým, čo ma poznajú od malička, by ani vo sne nenapadlo,

že jedného dňa sa práve *ja* stanem hrdinom. To slovo sa ku mne proste nehodilo. Ľudia v rozhovoroch o mne nepoužívali slová *milý* a *priateľský*. Možno použili slovo *múdry*, aj keď mám taký pocit, že *prešibaný* by sedelo viac. *Ničiteľ* je asi ďalšie slovo, ktoré používali, hoci nemôžem povedať, že by ma to nejako extra tešilo. (A ani nebolo také výstižné.)

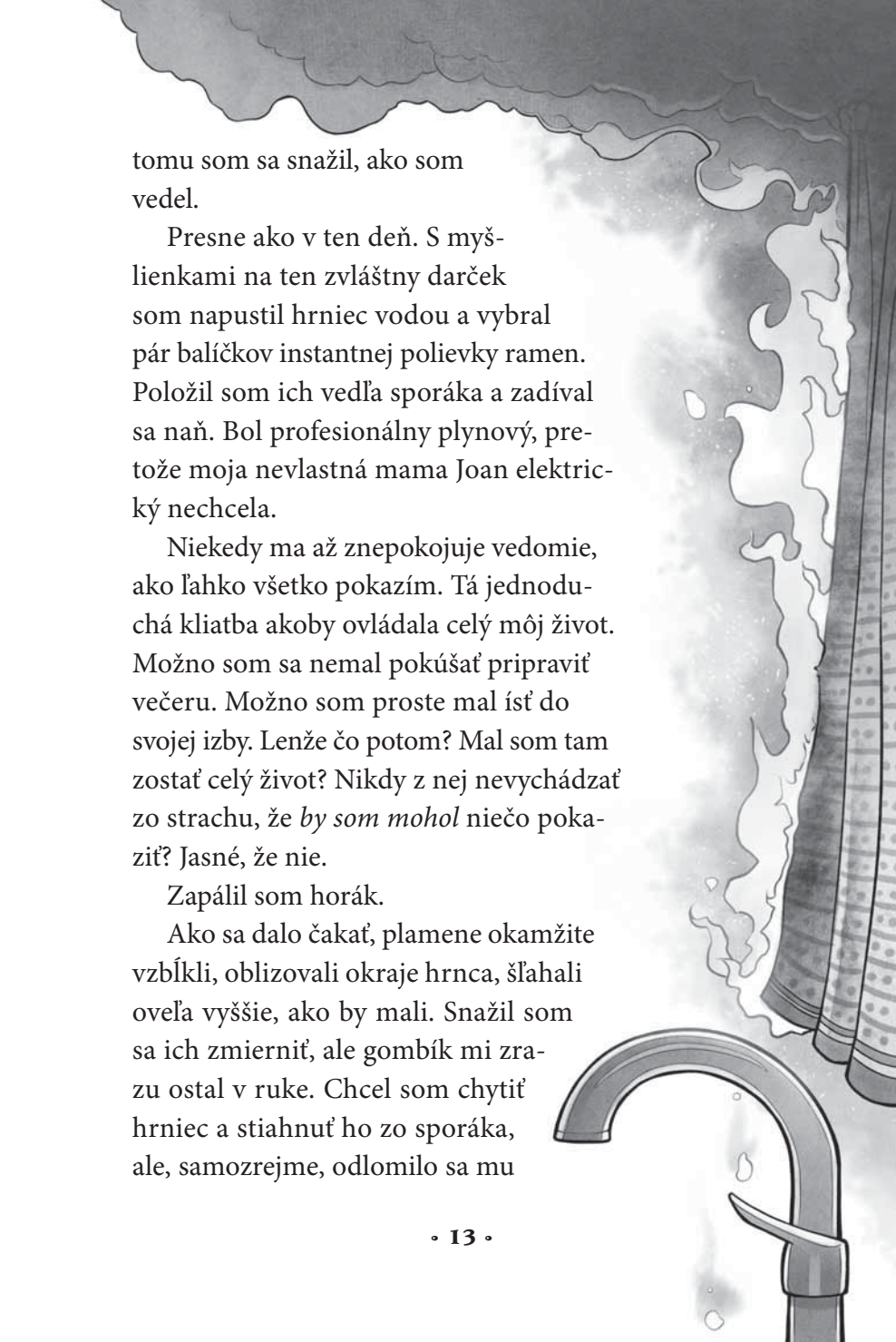
Nie, ľudia o mne nikdy nehovorili ako o dobrom človeku. Dobrí ľudia nepália druhým kuchyne.

Zamyslený a stále s tým čudným balíčkom v rukách som prešiel do kuchyne svojich náhradných rodičov. Bola to veľmi pekná moderná kuchyňa s bielymi tapetami a množstvom lesklých chrómových doplnkov. Každý, kto do nej vstúpil, okamžite pochopil, že patrí človeku hrdému na svoje kuchárske umenie.

Položil som balíček na stôl a prešiel k sporáku. Ak pochádzate z Tíšiny, asi by som vám pripomínal bežného amerického chlapca vo voľných rifliach a tričku. Hovorievali mi, že som pekné decko – niektorí dokonca tvrdili, že mám „nevinnú tváričku“. Nebol som príliš vysoký, mal som tmavohnedé vlasy a všetko som vždy pokazil.

Naozaj všetko.

Keď som bol mladší, decká ma volali nemešlo. Vždy som všetko rozbil alebo pokazil – tanieri, foťáky, kurčatá. Vyzeralo to, že čoho sa chytím, to skončí na zemi, prasknuté, rozbité alebo inak domrvené. Viem, nie je to práve druh talentu, po ktorom mladí muži túžia. Nuž, aj napriek

tomu som sa snažil, ako som vedel.

Presne ako v ten deň. S myšlienkami na ten zvláštny darček som napustil hrniec vodou a vybral pár balíčkov instantnej polievky ramen. Položil som ich vedľa sporáka a zadíval sa naň. Bol profesionálny plynový, pretože moja nevlastná mama Joan elektrický nechcela.

Niekedy ma až znepokojuje vedomie, ako ľahko všetko pokazím. Tá jednoduchá kliatba akoby ovládala celý môj život. Možno som sa nemal pokúšať pripraviť večeru. Možno som proste mal ísť do svojej izby. Lenže čo potom? Mal som tam zostať celý život? Nikdy z nej nevychádzať zo strachu, že *by som mohol* niečo pokaziť? Jasnú, že nie.

Zapálil som horák.

Ako sa dalo čakať, plamene okamžite vzbĺkli, oblizovali okraje hrnca, šľahali oveľa vyššie, ako by mali. Snažil som sa ich zmierniť, ale gombík mi zrazu ostal v ruke. Chcel som chytiť hrniec a stiahnuť ho zo sporáka, ale, samozrejme, odlomilo sa mu

ucho. Chvíľu som naň nemo zízal, potom som pozrel na plamene. Zaplápolali a preskočili na záclonu. Oheň ju veselo požieral.

No, tak to by sme mali, povzdychol som si a hodil odložené ucho za seba. Nechal som oheň ohňom – opäť pripomínam, že nie som dobrý človek –, vzal som si ten čudný balíček a odišiel do svojho brloha.

Tam som vytiahol hnedý papier, povystieral ho na stole a pozrel sa na známky. Na jednej z nich bola žena s leteckými okuliarmi a so staromódnym lietadlom v pozadí. Všetky známky vyzerali poriadne staré – možno také staré ako ja. Zapol som počítač a pozrel sa do databázy, kedy ich vydali, a jasné, že som mal pravdu. Bolo to pred trinástimi rokmi.

Niekoľko si dal kopolu práce s tým, aby to *vyzeralo*, že darček zabalil a poslal pred trinástimi rokmi. No bolo to smiešne. Ako by odosielateľ vedel, kde budem bývať? Za posledných trinásť rokov som vystriedal tucet náhradných rodín. Okrem toho, počet známkov potrebných na odoslanie balíčka sa zvyšuje bez akéhokoľvek varovania či pravidelnosti. (Poštovní úradníci sú úplní sadisti, o tom som presvedčený.) Neexistuje, aby niekto pred trinástimi rokmi vedel, aké bude poštovné dnes.

Pokrútil som hlavou, vstal a odhodil kláves M do koša. Už som sa prestal pokúšať vrátiť vypadnuté písmená do klávesnice – aj tak vždy zase odpadli. Vybral som zo skrine na chodbe hasiaci prístroj a vrátil sa do kuchyne, kde sa už

kúdolil dym. Balíček aj hasiaci prístroj som položil na stôl, vzal metlu a chladnokrvne som strhol zvyšky horiacich záclon a hodil ich do drezu. Pustil som vodu a konečne sa dostal k slovu hasiaci prístroj. Zahasil som horiace tapety, skrinky aj sporák.

Požiarne alarm sa, samozrejme, nespustil. Viete, *ten* som pokazil už dávnejšie. Stačilo naň na sekundu položiť ruku a rozpadol sa.

Síce som neotvoril okno, ale mal som aspoň tolko duchaprítomnosti, že som kliešťami odkrútil plynový ventil. Potom som pozrel na záclony, dymiacu hrču popola v dreze.

Tak, a je to, pomyslel som si mierne frustrovaný. *Joan a Roy si ma po tomto už určite nenechajú.*

Možno si pomyslíte, že by som sa mal hanbiť. Ale čo som mal robiť? Ako som už vravel – nemohol som celý čas trčať vo svojej izbe. Mal som sa vyhýbať životu iba preto, že ten môj bol trochu iný ako životy ostatných ľudí? Nie. Len som sa musel so svojou kliatbou nejako naučiť žiť. A vravel som si, že ostatní budú musieť tiež.

Na príjazdovej ceste som začul auto. Konečne som si uvedomil, že v kuchyni stále smrdí dym, tak som otvoril okno a snažil sa ho povyháňať utierkou. O pár sekúnd neskôr vbehla do kuchyne moja nevlastná mama Joan. Zastala a s hrôzou sa pozerala na obhorenú miestnosť.

Odhodil som utierku a bez slova odišiel do svojej izby.

* * *

„Ten chlapec je pohroma!“

Joanin hlas sa niesol cez otvorené okno až do mojej izby. Náhradní rodičia boli v pracovni na prízemí, čo bolo ich obľúbené miesto na „tajné“ rozhovory o mne. Našťastie, jedna z prvých vecí, čo som v ich dome pokazil, bolo okno v pracovni. Zaseklo sa a ostalo otvorené, takže som všetko počul.

„No tak, Joan,“ ozval sa upokojujúci hlas. Patril Royovi, môjmu náhradnému otcovi.

„Ja to už neznesiem!“ prskala Joan. „Zničí všetko, čoho sa dotkne!“

A opäť to slovo. *Zničiť*. Od podráždenia mi vstávali vlasy dupkom. *Ja veci neničím*, pomyslel som si. *Ja ich kazím. Keď s nimi skončím, stále ešte existujú, len už nefungujú.*

„Myslí to dobre,“ vravel Roy. „Je to dobrosrdečný chlapec.“

„Najprv práčka,“ vyratúvala Joan. „Potom kosačka, potom horná kúpeľňa, teraz kuchyňa. Za necelý rok!“

„Mal to ťažké,“ upokojoval ju Roy. „Proste sa iba veľmi snaží. Ako by si sa cítila ty, keby si ťa odovzdávali z jednej rodiny do druhej? Nikdy by si nemala ozajstný domov...“

„A máš pocit, že tí ľudia sa ho zbavili pre nič za nič?“ zaúpela. „Ja...“

Prerušilo ju klopanie na dvere. Nastalo ticho a ja som si predstavoval, čo sa asi tak medzi mojimi náhradnými rodičmi deje. Joan pravdepodobne pozerala na Roya *tým*

pohľadom. Obvykle to boli náhradní otcovia, ktorí použili *ten pohľad* a trvali na tom, aby som odišiel. V tomto prípade bol Roy však ten mäksší. Počul som, ako ide otvoriť dvere.

„Podte ďalej.“ Jeho hlas už znel tichšie, keďže stál pri vchode. Zostal som ležať na posteli, hoci bol ešte len podvečer – slnko ani nezapadlo.

„Pani Sheldonová,“ pozdravil tretí hlas. „Prišla som hneď, ako som sa dopočula o tej nehode.“ Ten ženský hlas som poznal. Oficiálny, vecný a viac než len trochu blahosklonný. Možno to vysvetľovalo, prečo bola slečna Fletcherová stále slobodná.

„Slečna Fletcherová,“ odvetila Joan. Teraz, keď nastala tá chvíľa, mala v hlase pochybnosti. Väčšinou sa im to stávalo. „No... prepáčte, že...“

„Nie,“ prerušila ju slečna Fletcherová. „Zaslúžite si obdiv, že ste vydržali tak dlho. Môžem zariadiť, aby po chlapca niekto prišiel hneď zajtra.“

Privrel som oči a ticho som si povzdychol. Joan a Roy vydržali dosť dlho – určite najdlhšie zo všetkých mojich náhradných rodičov. Pokiaľ ide o starostlivosť o *mňa*, tak osem mesiacov bol hrdinský výkon. Zovrelo mi žalúdok.

„Kde je?“ spýtala sa slečna Fletcherová.

„Hore.“

Ticho som čakal. Slečna Fletcherová zaklopala, ale nečakala, kým ju pozvem ďalej, iba otvorila dvere.

„Slečna Fletcherová, pristane vám to.“

Preháňal som. Slečna Fletcherová – sociálna pracovníčka – by *mohla* byť pekná, keby stále nenosila škaredé okuliare s kosteným rámom. Blond vlasy mala vždy v drdole, ktorý bol len o trošku voľnejší ako jej nespokojne stisnuté pery. Na sebe mala jednoduchú bielu blúzku a čiernu sukňu do pol lýtok. Na ňu to bolo odvážne oblečenie – zvlášť tie tmavohnedé topánky.

„Alcatraz, kuchyňa?“ spýtala sa slečna Fletcherová. „Prečo kuchyňa?“

„Bola to nehoda,“ zamrmlal som. „Chcel som spraviť niečo pekné pre svojich náhradných rodičov.“

„Takže si sa rozhodol, že Joan Sheldonovú – jednu z najlepších a najznámejších kuchárov v meste – potešíš tým, že jej spáliš kuchyňu?“

Pokrčil som plecami.

„Chcel som len urobiť večeru. Myslel som si, že *ani ja* nemôžem na instantnej polievke nič pokaziť.“

Odfrkla si a, krútiac hlavou, konečne vošla do izby. Prešla popri bielizníku a ukazovákom dobla do balíčka s mojím dedičstvom. Keď si prezerala pokrčený papier a obdraté šnúrkky, ticho zahmkala.

Slečna Fletcherová bola posadnutá čistotou. Otočila sa mi chrbtom.

„Smedry, mívajú sa nám rodiny. Ostatní už o tebe počuli chýry. Ešte chvíľu a nebude ťa kam poslať.“

Mlčky som ležal na posteli.

